

EAST HUIS VELD

NR. 06(2019)

Vroeger, nu en straks

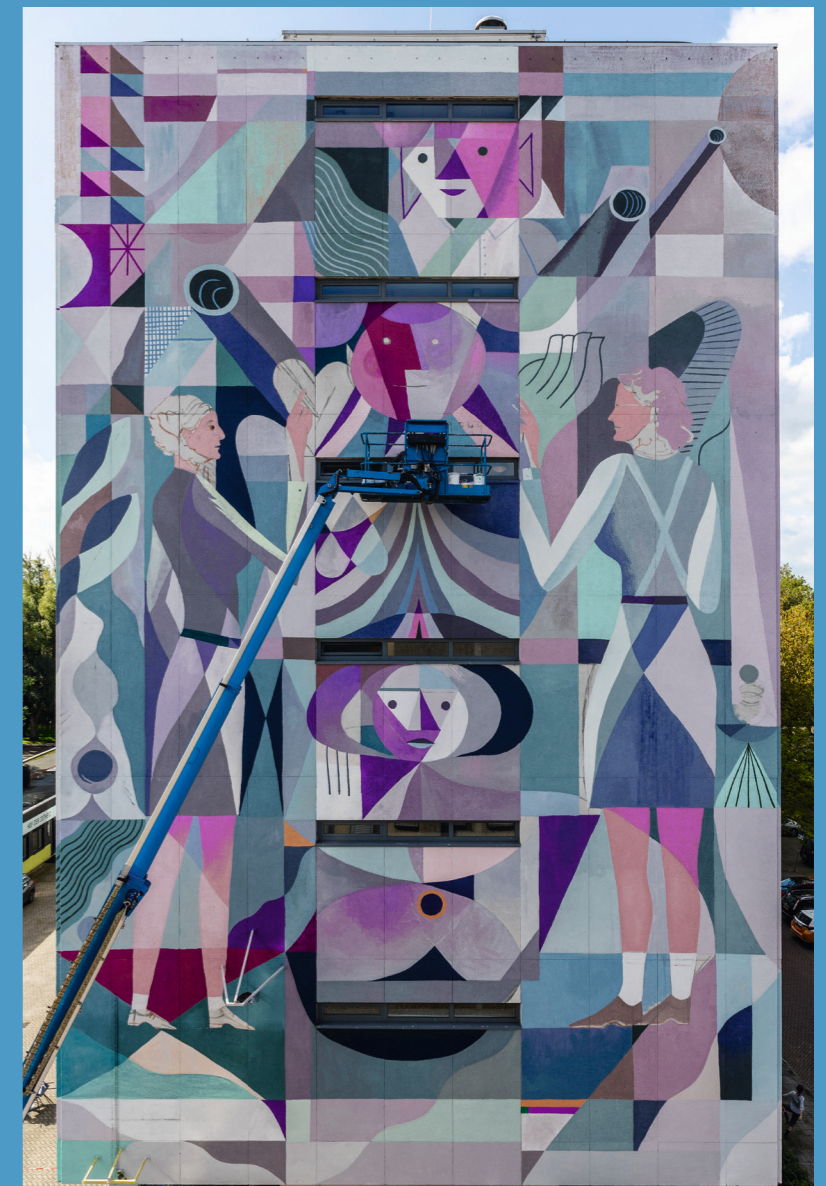
BREDASE GESCHIEDENIS IN GROOTBEELD

Tijdens de Open Monumentendag op 14 september jl. is de indrukwekkende Blind Walls Gallery painting van de hele kopse kant van De Teruggave onthuld. Dit kunstwerk van de Poolse kunstenaar Wojciech Kolacz ('Otecki') uit onze zusterstad Wroclaw toont de belangrijke rol van de Poolse soldaten in Breda tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hier een impressie van 'the making of'.

Otecki schilderde het moment dat de stad na alle oorlogsdreiging en -geweld weer 'lief en aardig' werd. De muurschildering is gemaakt ter gelegenheid van 75 jaar vrijheid in Breda.

Otecki was geïnspireerd door een foto waarop twee buurmeisjes een welkomstboodschap op een Poolse tank kalkten tijdens de bevrijding van Breda in 1944. "Tekenen op een tank", vindt Otecki, "is toch een prachtige manier om de vrijheid te vieren?!"

Aan de deur bij...

Sommigen wonen al tientallen jaren in de Gasthuisvelden, anderen wonen er nog maar net. Er is veel veranderd in de afgelopen jaren. En er gaat veel veranderen de komende jaren. Bewoners Mientje, Gemma, Jurjen en Bob delen hun ervaringen.

Mientje, Snellenshof

“Er is in de jaren wel veel veranderd hoor. Het is er mooi op geworden hier, een hele vooruitgang!”

Gemma (38) woont aan het Snellenshof, naast de uitgang van de Q-parking. Samen met haar man en dochter van 7. Gemma is druk bezig met de was. Haar man is tandarts en dan moet alle witte was apart. Een hele klus. Twaalf jaar geleden kwam ze met een vriendin uit Hongkong. Een reis die bedoeld was als vakantie, maar uitliep op settelen in hartje Breda.

Dat was in eerste instantie erg naar haar zin en lekker dicht bij alles, maar onlangs besloot ze te verhuizen naar het rustiger Teteringen. “Ik word gek van het zwerfafval dat de studenten overal achterlaten. Blikjes, flesjes, chipszakken, bergen kauwgom en verpakkingen van de McDonald’s. Zo vervelend. Ik ruim elke dag op, maar er valt niet tegenop te rapen. Daar komen ratten van. Het is een heerlijk plekje om te zitten hier, rustig, maar nu voelt het niet meer goed. Daarom gaan we weg.”

Mientje van Gastel (83) komt toevallig langs. Ze is het helemaal eens met Gemma dat het hier zo’n fijne plek is, “Ik ben zó blij dat ik weer terug ben in de buurt! Toen de kinderen klein waren, zijn we verhuisd naar de Hoge Vucht, want ja, zeven kinderen in de kleine huisjes van Fellenoord was niet te doen. Er is in de jaren wel veel veranderd hoor, er zijn veel vreemde mensen bij komen wonen. Het is er mooi op geworden hier, een hele vooruitgang! Ik heb het wel in de gaten, want nu komen de borstelwagentjes veel vaker! Haha, ja hoor, zo tobben we maar lekker an.” En dan gaat Mientje verder boodschappen doen.

Hun appartement kijkt uit over de Markendaalseweg tegenover het leegstaande UWV-gebouw met reclame voor het toekomstige appartementencomplex ‘De Marker’ aan de gevel. Bob: “Mijn vriendin is advocaat en ik werk als communicatieadviseur bij de Belastingssamenwerking West-Brabant. Vroeger inde elke gemeente belasting bij de eigen burgers. Nu doen wij dat voor 11 gemeenten en waterschappen. Dat werkt een stuk efficiënter en goedkoper.”

“We komen beiden uit Bergen op Zoom en zijn voor ons werk naar Breda verhuisd. Een superleuke stad en we zitten hier overal dichtbij. Mede doordat er tegenover ons gebouwd gaat worden, zijn we behoorlijk betrokken bij de ontwikkelingen in de Gasthuisvelden. Er komt hier een nieuw appartementencomplex tegenover. Het wordt twee keer zo hoog als wat er nu staat. Daardoor krijgen we straks veel minder licht in huis en we zitten juist zo graag in de zon. Er is berekend dat er maximaal vijf uur minder zonlicht op ons balkon zal komen. Daar zijn wij niet blij mee. We hebben dan ook met de andere bewoners van dit appartementencomplex van de Concordiastraat een zienswijze ingediend en bezwaar gemaakt tegen dit bouwplan.

Ik vind de nieuwe plannen met het water en zo fantastisch. Dat vertel ik iedereen die hier op bezoek komt. De grote infoborden met impressies geven al een goed beeld en zijn erg informatief. Hopelijk wordt het ook zo en blijft bij ons ook de zon schijnen.”

Bob, Concordiastraat

“Vijf uur minder zon op ons balkon.”

“Ik moet Breda nog helemaal ontdekken.”

Jurjen, Jan van Polanenkaade

Jurjen (27) is piloot bij Brussels Airlines en woont samen met zijn collega in een van de nieuwe huizen aan de Jan van Polanenkaade. Hij vliegt de CRJ 900 (voor de kenners), een soort CityHopper. Afwisselend wel, soms snelle zakenvluchten, dan weer een lading toeristen. “De romantiek van vroeger is er wel een beetje af. We blijven niet vaak op locatie en je hebt geen vaste club collega’s. Maar dan maak ik het zelf wel leuk!”

Hij vliegt al 7 jaar en is daarom niet veel thuis. Jammer, want hij kent Breda nog helemaal niet zo goed. De luchtvaartmaatschappij eist dat je als piloot binnen een uur reizen van het vliegveld woont. Samen met zijn collega woont hij daarom hier in Breda. Een leuke stad en binnen de maximale reistijd naar Brussel.

“Ik ben nog niet eens in het Mastbos geweest, kun je na-gaan! Maar hier in de buurt is het heerlijk wonen. Lekker rustig en toch midden in het centrum. Als er iets te doen is, is het hier om de hoek en het wordt de komende jaren alleen maar mooier met alle plannen voor het gebied. Ik vind het leuk om daarover in het magazine te lezen. Ik ben nu bezig een beetje te settelen in Breda, speel volleybal in een recreantenteam en ik weet natuurlijk niet hoe het gaat lopen, maar ik zou hier heel graag blijven wonen!”

Zo was het

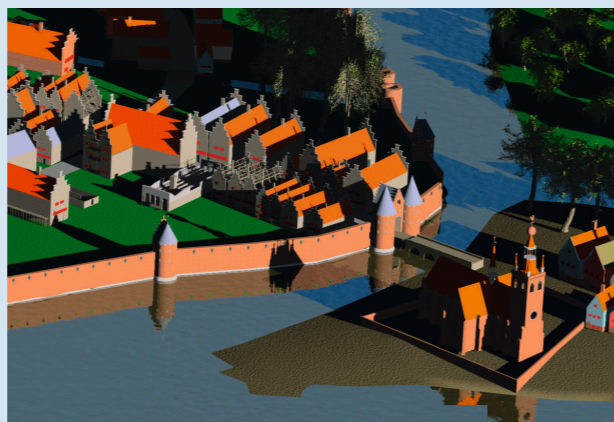
De oorspronkelijke **'Tolbrugge'** was de oudste brug (rond 1225) van Breda. Ze verbond Breda via de 'Haghedyck' met (Princen)Hage, en was onderdeel van de oost-westroute tussen Bergen op Zoom en 's-Hertogenbosch/Nijmegen. En van de nog veel belangrijkere handelsroute tussen Vlaanderen en Holland. De Tolbrug was daarmee een schakel in het 'verkeersknooppunt' waar je in die tijd niet omheen kon. De Mark was er bij vloed 20 meter breed en alleen bij eb doorwaadbaar. Begin 1500 is de Tolbrug geheel herbouwd in baksteen en natuursteen, en bestaat dan uit drie overwelvingen op pilaren.

Op dit stadsgezicht uit 1518-'20 is links een deel van de Tolbrug met de 2 torens te zien.

Dit is een van de oudste stukjes Breda: de voet van 1 van de 2 torens van de Tolbrug in de kelder van monument 'de Trapkes'.

Impressie van de Tolbrug met haar verdedigings-torens en rechts de Markendalsekerk (anno 1500).

In de loop der eeuwen zijn er veel verschillende Tolbruggen geweest. Van ophaalbrug tot draaibrug. Van hout of van steen. Het was lang de meest gebruikte brug van Breda. In 1912 zijn er in één week tijd maar liefst 165.000 voetgangers, 15.000 fietsers en 8.500 voertuigen geteld.

Op deze foto (1922) de nieuwe basculebrug.

De Tolbrug uit 2007 is ontworpen door architect Lode Havermans en voorzien van een gedicht van de Bredase dichteres Yvon Né.

In dit voorlopig ontwerp van de nieuwe Tolbrug (planning 2021) stroomt het bevaarbare water van de Mark weer door de stad. Het wordt een licht gebogen, houten brug voor langzaam en bevoorradingsverkeer.

Geldmachine

Een van de machtige Heren van Breda, Hendrik van Schoten, liet de met torens versterkte Tolbrug op deze strategische plek bouwen. Dat was een briljante investering, want zoals de naam al aangeeft: alle schippers die stroomopwaarts en -afwaarts voeren, moesten hier tol betalen, evenals voetgangers die met droge voeten en kleren naar de overkant wilden. Bovendien mocht er tot aan Hoogstraten geen concurrerende brug over de Mark worden aangelegd

en richting het noorden was de rivier daar veel te breed voor. De Tolbrug had daarmee een monopoliepositie in de wijde omgeving. Niet voor niets diende het 'castellum' (vroegere burcht) van de Heer van Breda ter verdediging van deze zeer winstgevende geldmachine.

Stimulans handel

De Tolbrug heeft er zeker aan bijgedragen dat Breda zich kon ontwikkelen van klein boeren- en vissersdorpje tot een echte, belangwekkende stad. Een

goede oversteekplaats over een rivier trok vanzelf al veel mensen. Daarbij is een tolplaats vaak een plek waar mensen zich blijvend vestigen. Immers, tol hoort bij vervoer, en waar vervoer is, is handel. En handel trekt weer andere handel en meer mensen aan. Al die reizigers en handelaren die Breda binnenliepen, hadden hun natje en droogje nodig, nieuwe schoenen en kleding, en een accommodatie om te kunnen overnachten. Het een versterkte het andere. En Breda liep intussen ook binnen. ●

Groene kades Nieuwe Mark vergroten de leefbaarheid

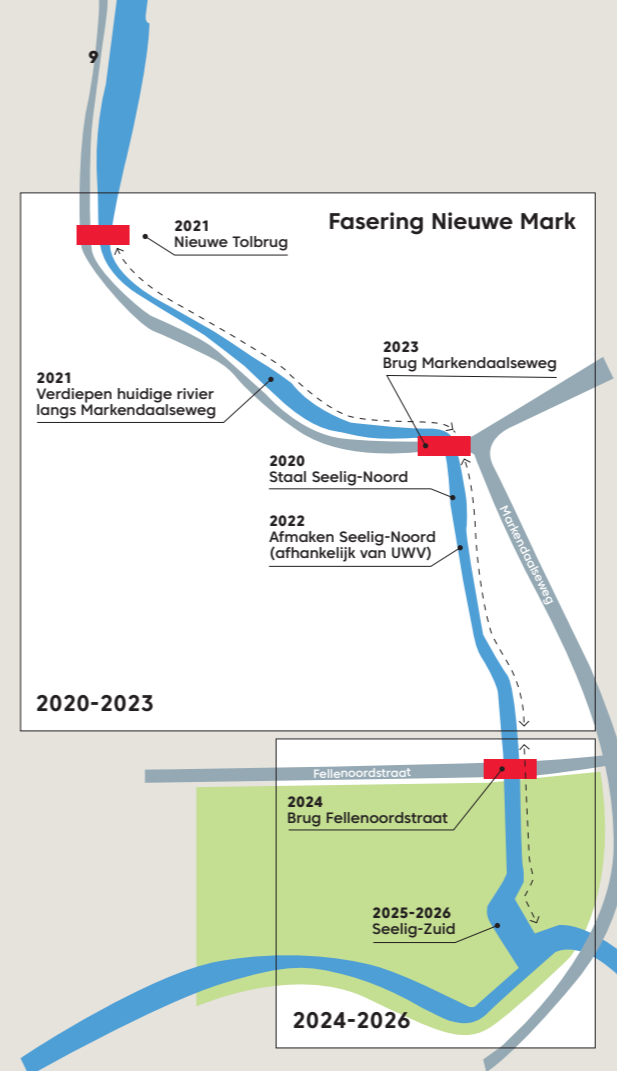
Afgelopen november heeft de gemeenteraad in de begroting van 2020 geld gereserveerd voor het maken van het definitief ontwerp en de realisatie van de Nieuwe Mark van Tolbrug tot Fellenoordstraat. Eerder kregen Breda en zijn partners een toezegging van € 4,7 miljoen Europese subsidie voor het project 'GreenQuays' (groene kades aan de Nieuwe Mark).

Wethouder Paul de Beer (stedelijke ontwikkeling en klimaat): "GreenQuays past perfect binnen onze ambities om in 2030 de eerste Europese stad in een groen park te zijn. Met deze forse subsidie kunnen we oplossingen bedenken en uitvoeren die resulteren in een rivier die leefruimte biedt voor een rijke flora en fauna, en daarmee aan een leefbare binnenstad".

In het project GreenQuays wordt groene technologie ontwikkeld voor een verticaal ecosysteem met kruidachtige planten, varens en mossen. Er komen ook vakken langs de rivier voor verschillende bomen en struiken.

Momenteel probeert een bomenkweker in St. Oedenrode bomen die in een hoek groeien te kweken. Ze komen horizontaal uit de kademuur en groeien vervolgens omhoog.

Wanneer gebeurt wat?

In juni jl. is het voorlopig ontwerp van de Nieuwe Mark ter inzage gelegd. Veel betrokken Bredanaars hebben daarop gereageerd en bruikbare suggesties gedaan, bijvoorbeeld op het gebied van verkeersveiligheid en de vaarsnelheid. Ondertussen heeft het College van B&W dit ontwerp vastgesteld. In november heeft het College het voorlopig ontwerp vastgesteld van het deel Tolbrug tot aan de Fellenoordstraat. Daarna wordt voor dit deel van de rivier een definitief ontwerp gemaakt. Daarna volgt een aanbesteding voor het eerste deel tot de nieuwe 'Markendaalsewegbrug'. Daarbij wordt er een nieuwe Tolbrug gerealiseerd en de bestaande waterloop aan de Markendaalseweg ongeveer 2 meter verdiept tussen de al bestaande stalen damwanden.

In die periode worden er allerlei proeven gedaan om te testen hoe je kademuren kunt vergroenen. Welke planten kunnen daarop groeien, en hoe? Hoe kun je vogels ruimte bieden voor nestbouw. Kun je de kademuren ook benutten als groeiplek voor verschillende soorten bomen en struiken? Dit alles om een stukje natuur terug te brengen naar de binnenstad, die overwegend van steen is. Groen is gezond en maakt het drukke centrum een stukje leefbaarder en nóg aangenamer om er te verblijven. De Nieuwe Mark zorgt zo voor een aantrekkelijke beleving voor bewoners en bezoekers.

Proef

In 2020 wordt er als proef op een plaats in de Mark op kleine schaal geëxperimenteerd met verschillende uitwerkingen van de kademuur. De resultaten van de test wil de gemeente in definitieve vorm realiseren. Eerst in het GreenQuays project (175 meter lengte) en vervolgens langs alle kademuren van de Nieuwe Mark. ●

In de kademuur worden broedruimtes voor vogels gecreëerd door aangepast metselwerk. In de rivier worden mogelijkheden aangebracht om diverse vissen en waterdieren aan te trekken.

Wat gebeurt er met het rechtbankcomplex?

Veel bewoners in de Gasthuisvelden vragen zich af: “Wat gaat er met de voormalige rechtbank gebeuren?” Een terechte vraag, met voorlopig nog een ingewikkeld antwoord. Katja Hakze, Fien Gooskens, Diewert Berben en Peter van Schie van de gemeente vertellen dat er nog een paar lastige knopen moeten worden doorgesneden, voordat er kan worden gesloopt en/of gemetseld. De verwachting is dat dit uiterlijk in 2022 kan beginnen.

Woonbestemming

Een van die knopen is dat het totale rechtbankkwartier drie eigenaren kent. De gemeente is eigenaar van de (lege) voormalige rechtbank. Katja Hakze: “Met de andere twee partijen werken we samen aan een nieuwe invulling van dit gebied. Dat heeft tijd nodig, omdat de gemeente op deze locatie woningen wil. Deels middeldure huurwoningen (circa € 850 p.m.) waar veel behoefte aan is in Breda, deels vrije sector. De opdracht is: Hoe maak je van zo'n groot gesloten/ontoegankelijk gebied een aangename woonlocatie die wordt verbonden met de stad?? Zijn de gebouwen daar geschikt voor? Of moet je ze (deels) slopen?”

De bijzondere rechtbank

Met die laatste vraag kom je meteen terecht bij de voormalige rechtbank aan de Sluissingel. Diewert Berben: “Slopen is altijd definitief. Weg is weg. En daarvan hebben we in Breda al genoeg pijnlijke voorbeelden. Los van de vraag of je het gebouw ‘mooi’ vindt, heeft het nogal wat unieke erfgoedkwaliteiten die velen niet kennen. Over 30 jaar kijken Bredanaars heel anders naar zo'n gebouw. Ook daar zijn veel voorbeelden van.”

“Dit markante gebouw is opgebouwd uit kleine eenheden. Een soort ‘stadje’ met straten, pleinen en een hof waarin

ontmoeting, overleg en menselijke maat centraal staan. Typisch is de erg lange gang in een wokkelvorm, waarin je zonder traptreden omhoog en omlaag kunt lopen. In dit ‘slakkenhuis’ zijn dus geen echte verdiepingen. Ook de materialen van de gevel zijn bijzonder. Wat op betonblokken lijkt, is in werkelijkheid kostbaar kalksteen”, legt Peter van Schie uit.

Fien Gooskens: “Die bijzondere bouwvorm zorgt er meteen voor dat het een uitdaging zal worden om in de

woningen? Dus ook hier een combinatie van middeldure en vrije sector. Hoe gaat dat met de parkeergelegenheid? Beide eigenaren hebben, net als de gemeente, de wens om van hun kantoren op een of andere manier woningen te maken”, vertelt Katja Hakze.

Peter van Schie: “Een van de ‘knopen’ is ook dat één kantoordeel momenteel verhuurd is en dat het hele bouwblok door de twee eigenaren tegelijk moet worden aangepakt om bijvoorbeeld doorgangen en een verbinding naar

“Er moeten nog wat knopen worden doorgesneden, voordat er kan worden gesloopt en/of gemetseld.”

rechtbank woningen te maken, ook al doordat alle ruimtes een andere afmeting hebben en er een heel brede gang is. Toch is het mogelijk om delen weg te halen en doorgangen te maken tussen de verschillende blokken. Daarmee maak je het zo lang gesloten complex toegankelijker en opener, niet alleen voor bewoners maar ook voor de buurt.”

Van kantoorgebouw naar woningen

“Ook voor de kantoorgebouwen geldt: hoe krijgen we daar geschikte

de singel te kunnen maken. Slopen en herbouwen kost veel tijd. Dat is duur en intussen ontvang je er ook geen inkomsten van. Verbouwen is relatief goedkoper, maar het is de vraag of je dan de kwaliteit van de woningen en de omgeving krijgt die wij nodig vinden.”

“De kunst is om behoud van erfgoed, kwaliteit van wonen en omgeving, en dat alles ook nog betaalbaar te doen, met elkaar te verenigen. Dat is een spel van wensen en belangen waar we middenin zitten”, besluit Diewert Berben. ●

“Het is mogelijk om delen weg te halen en doorgangen te maken tussen de verschillende blokken. Daarmee maak je het zo lang gesloten complex toegankelijker en opener voor bewoners en voor de buurt.”

De ruimtes in de voormalige rechtbank kun je gebruiken voor een vergadering, presentatie, tentoonstelling, concert, ... noem maar op! Heb je interesse? Stuur dan een e-mail met je idee naar gasthuisvelden@breda.nl

Typisch is de erg lange en brede gang in een wokkelvorm waarin je zonder traptreden omhoog en omlaag kunt lopen. In dit ‘slakkenhuis’ zijn dus geen echte verdiepingen.

V.l.n.r. Roel Wildervanck, Ton van Beek,
Ton Gjeltema, Martien Kuipers

In gesprek met
huurders van
De Teruggave

Stichting BLAST

Stichting BLAST is een open platform voor mensen met interesse voor landschap, architectuur en stedenbouw in en om Breda. Ze organiseren lezingen, debatten, workshops, tentoonstellingen en excursies voor een zo breed mogelijk publiek. Daarbij wordt steeds gezocht naar verbinding met de bewoners en met Bredase culturele partijen.

Roel Wildervanck: "Wij willen architectuur en stedenbouw meer onder de aandacht brengen van de Breda'naars. Niet alleen voor mensen uit het vak dus, maar vooral ook voor de inwoners van de stad die er dagelijks mee te maken hebben. Dat kan gaan over gebouwen of ontwikkelingen die er al zijn, maar ook over plannen en ontwerpen voor de komende jaren. Zo hebben we al een paar avonden

georganiseerd waar de plannen voor het Havenkwartier zijn besproken. Uiteraard hebben we ook al activiteiten georganiseerd over de ontwikkelingen in de Gasthuisvelden. Dat is een van de redenen waarom we hier in De Teruggave een ruimte huren."

De Gemeente Breda vindt het belangrijk om bewoners en gebruikers mee te laten denken en praten over wat

er in hun leefomgeving gebeurt. Als onafhankelijke stichting kunnen wij het gesprek daarover goed organiseren. Bijvoorbeeld over het doortrekken van de Nieuwe Mark of de inrichting van het Seeligpark." ●

Meer informatie?
www.stichtingblast.nl

Enkele van de circa 50 medewerkers van Breda Actief.

Breda Actief * Mooiwerk

Op de 3e verdieping van De Teruggave zit Breda Actief met ongeveer 50 medewerkers. Deze stichting spant zich in om iedereen in beweging te krijgen, van jong tot oud, met of zonder beperking. Daarnaast zet ze zich onder de noemer MOOIWERK in voor alle Bredase vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties en sportverenigingen.

Het gaat beide erom mensen op een of andere manier actief te maken en bij de samenleving te betrekken. Het motto is dan ook: 'Iedereen lekker in z'n vel'. "Juist het ontmoeten van anderen zorgt ervoor dat mensen zich prettiger voelen", vertelt directeur Anneloes van Wingerden.

Breda Actief is naar De Teruggave verhuisd, omdat ze graag nauw in contact

wil zijn met andere maatschappelijke organisaties. "Handig als je samen iets wilt organiseren. Verder is het hier heel laagdrempelig en niet te duur."

"Tijdens Monumentendag hebben we sport- en spelactiviteiten georganiseerd op het Seeligterrein. Onlangs hebben we in de benedenruimte een grote Vrijwilligersmarkt opgezet waar 90 organisaties aan deelnamen. Sinds

oktober is er ook een sportcoach actief in deze wijk. Op maandag kan iedereen tussen 8 en 14 jaar meedoen met sport en spel. Op woensdagmiddag worden er speciaal voor meisjes tot 14 jaar allerlei sportieve activiteiten gegeven. De komende wintermaanden is er voor ieder wel iets te doen. Dus kom op!" ●

Meer informatie?
www.stichtingbreda-actief.nl

Kijk eens omhoog op de Haagdijk!

De eerste hangen er al sinds 2000, de laatste sinds 2010: maar liefst 25 bijzonder fraaie en betekenisvolle uithangtekens ('iconen') aan de gevels van Haagdijkpanden. Je fietst of loopt er makkelijk aan voorbij in de smalle Haagdijk. Maar het is erg de moeite waard om ze een blik te gunnen. Ze vormen de 'make-up' van deze bijzondere, historische winkelstraat en zorgen daarmee voor verbinding. Met de achterliggende panden, met de straat en met de wijk en haar bewoners.

"De oude namen van veel panden spreken tot de verbeelding."

Op nr. 213 zat lang drukkerij J. Blom-Jeuken, maar al in 1631 was hier (vermoedelijk herberg) 'Den Drie Schnoecken' gevestigd. De huidige snoeken zijn uitgevoerd in gepatineerd koper.

Beelden met een verhaal

Tekenaar en ontwerper Klaartje Scheer kreeg de opdracht van de Ondernemingsvereniging van de Haagdijk om de uithangtekens een eigen identiteit te geven. Een andere Bredanaar, Eloi Koreman, zorgde bij elk uithangsteken voor een origineel ophangstelsel.

Klaartje: "De oude namen van veel panden spreken tot de verbeelding, zoals 'De Blauwe Schuit' of 'Peerd in de Wieg'. Maar ik wilde niet zomaar een bord met zo'n naam erop maken. Ik was toen al met tekens bezig in mijn werk. Vandaar dat ik op het idee kwam om unieke 'pictogrammen' te ontwerpen met een artistieke waarde. Tijdloos ook, want veel oude panden gaan hopelijk nog heel lang mee. Elk uithangsteken heeft zo een eigen, voor velen vaak nog onbekend maar mooi verhaal. Dat hebben we in verschillende stijlen en materialen in beeld gebracht. Samen vormen ze het verhaal van de Haagdijk."

We laten hier een paar uithangtekens met het verhaal erachter zien. Ga zelf zeker een keer kijken! ●

1. Dit eerste uithangsteken van cortenstaal is in 2000 officieel opgehangen door oud-burgemeester Rutten aan de gevel van kledingzaak 'Jean Bergé' (nr. 47). Het achterliggende pand dateert uit 1481 en was vanaf 1681 een slagerij. Sinds 1729 heette het 'Den Vetten Osch'.

2. Het huis op nr. 86 heette in 1727 't Peerd in de Wieghe'. Als dat uithangteken met de kop van de wieg richting de gevel hing, verwees het naar een bordeel. Vanwege de vele soldaten in de buurt van de Haagdijk niet verwonderlijk. Als het omgekeerd hing, verwees het naar een huis voor ongehuwde moeders. Het is uitgevoerd in cortenstaal.

3. In het achterhuis van het pand op nr. 117 dat sinds 1702 'Den Blauwen Hant' heette, was een brouwerij gevestigd. Die naam verwijst echter niet naar een biersoort, maar naar de 'blauwververs' die hier stoffen verfd en daar blauwe handen aan overhielden. Door de gestanste handafdruk in de stalen plaat zie je (bij mooi weer) de blauwe lucht.

“Het is heel fijn dat de Nieuwe Haagdijk zo mooi is geworden”

Harold Kottier heeft al 33 jaar zijn bakkerszaak aan de Nieuwe Haagdijk. Intussen zijn er ook vestigingen in winkelcentrum Tuinzigt en Stade, maar alle producten worden aan de Nieuwe Haagdijk gebakken. Achter de winkel bevindt zich een indrukwekkende bakkerij, waar het personeel vanaf een uur of 2 's nachts nog 'ouderwets' ambachtelijk aan de slag is.

“Het is fijn om een winkel te hebben aan de Nieuwe Haagdijk, doordat het een inloopstraat is. Dat betekent veel mensen die het centrum in en uit rijden. Het afgelopen jaar is de straat ook heel mooi gerenoveerd. Dat geeft meer allure.” Wel vindt Harold Kottier het jammer dat de zaterdagmarkt is verhuisd, “want dat was toch wel een leuke traditie op de Nieuwe Haagdijk”. Ook betreurt hij het parkeerbeleid in zijn straat. “Wij hebben een winkel voor de snelle, dagelijkse behoeften. Mensen die even een halfje bruin komen halen, zijn dan niet altijd bereid parkeergeld te betalen.”

Aan de andere kant is hij blij dat er voor zijn deur juist heel veel parkeergelegenheid is. “Ik ben ervan overtuigd dat ons aanbod van goede producten klanten oplevert. In onze bakkerij wordt veel handmatig gewerkt volgens de traditionele waarden. We hebben onlangs de landelijke prijs voor het beste speculaas gewonnen en dat met liefst 102 deelnemers!” ●

Harold Kottier voor zijn brood- en banketzaak aan de Nieuwe Haagdijk.

Het Buurtpunt is er voor informatie en ontmoeting!

Sinds april heeft woningcorporatie Alwel een grote ruimte ter beschikking in het Buurtpunt aan de Fellenoordstraat. “We willen graag dicht bij de bewoners zijn en samen met organisaties als de Gemeente Breda, Wmo, Zorg voor Elkaar, politie en Surplus een bijdrage leveren aan de leefbaarheid. In het nieuwe Buurtpunt kunnen bewoners informatie krijgen over allerlei onderwerpen waar ze mee te maken hebben. En er is veel gelegenheid om elkaar te ontmoeten”, vertelt wijkconsulent Claudia Meurs.

Eerst contact leggen

In de voorbije jaren is er al veel contact gelegd met de buurtbewoners, onder andere door de aanwezigheid van een buurtbeheerder in de wijk en het organiseren van verschillende activiteiten. “Zo konden bewoners voor €1 met ons ontbijten. Hierdoor is er steeds meer onderlinge verbinding ontstaan. Al snel hebben de bewoners het buurtontbijt zelf overgenomen en dat is natuurlijk een goed teken. We hebben hen ondersteund in het organiseren van activiteiten als buurtbingo's en kindermiddagen. Zo kwamen de mensen over de drempel, raakten we met elkaar in gesprek en konden we ook hun hulpvragen beantwoorden. Want veel bewoners hier vragen niet zo snel om hulp.”

Bij dit alles speelt ook de buurtbeheerder een goede rol. Hij is het gezicht van Alwel en is zichtbaar en aanspreekbaar voor de bewoners. “Door vertrouwen te winnen komen we ‘achter de voordeur’, waar het niet altijd even goed gaat met iedereen. En daar willen we mensen juist bij helpen”, vertelt Claudia.

Grotere ruimte voor ontmoeting

Geleidelijk ontstond de behoefte aan een grotere ruimte. “In het Buurtpunt hebben alle organisaties flexplekken en kunnen meer bewoners terecht voor

activiteiten. Op dinsdagmiddag en dondermorgen is er van elke organisatie een medewerker aanwezig. Op woensdag zit buurtpreventie er. Verder geldt: als de vlag buiten staat, kun je hier terecht. Daarnaast kunnen mensen ook overdag en 's avonds gratis ruimte huren voor een vergadering, kaarten, yoga, naaicursussen of buurtactiviteiten.”

In het half jaar dat het Buurtpunt open is, is het steeds bekender geworden onder bewoners. “We zijn dus goed geland en dat vinden we belangrijk, want dan bereiken we zoveel moge-

lijk mensen om wie het gaat. De helft van de ruimte is voor ontmoeting van bewoners. We hebben bewust een grote ronde tafel neergezet, zodat mensen lekker met elkaar kunnen praten over de dingen die hen bezighouden of die ze willen organiseren in de wijk. Daarnaast hebben we een ruilkast waar bewoners hun overbodige spullen kunnen inzetten en daarmee andere bewoners gelukkig kunnen maken. Ook hebben we een gratis uitleenpunt van gereedschap voor in huis of de tuin, zoals een boor of heggen-schaar”, licht Claudia toe. ●

Kijken bij de burens: Het succes van Spoorpark Tilburg

Het project 'Gasthuisvelden' is weliswaar bijzonder voor Breda, maar het is nooit verkeerd om naar min of meer vergelijkbare ontwikkelingen in andere gemeenten te kijken. Er valt altijd iets van te leren: bijvoorbeeld om het hier ook zo te gaan doen, of misschien juist niet.

Groot succes

Het nieuwe Spoorpark nabij het Tilburgse station is vanaf de opening in juni een overweldigend succes. Heel veel bezoekers (naar schatting 200.000 binnen 3 maanden) illustreren dat dit grootste burgerinitiatief van Nederland op eigen kracht mogelijk is geworden. Zelf konden de initiatiefnemers en ontwikkelaars niet '(af)kijken bij de burens', want er is geen vergelijkbaar stadspark. Een grensverleggende prestatie dus!

Parkmanager Sophie Peters vertelt hoe het gelukt is om dit 9 hectare grote

park door en voor de bewoners te realiseren en runnen: "Rond 2010 kocht de gemeente het Van Gend en Loosterrein in de spoorzone. Een paar jaar later is besloten er een invulling van groen en leisure aan te geven. Naast het steeds voller gebouwde stationsgebied zou een park met vrijetijdsvoorzieningen een welkome aanvulling zijn."

Breed burgerinitiatief

"Er was al een groep omwonenden actief die concrete plannen konden voorleggen. Maar de gemeente wilde voor dit grote gebied een bestemming

die door zoveel mogelijk Tilburgers zou worden gedragen. Daarom is er een regiegroep opgericht die zich eerst de vraag stelde: 'Wat heeft Tilburg te bieden en waar zitten de bewoners op te wachten?'. De gemeente 'ging op haar handen zitten' en faciliteerde de planvorming met een startbudget. De centrumlocatie en omvang van het park maakten dat dit verder moest gaan dan alleen de omwonenden. De ambitie van de regiegroep was: 'Het moet een levendig stadspark worden voor iedereen en dat het hele jaar uitdaagt en verleidt tot het bezoeken ervan'. Daarom volgde er een brede campagne, onder andere via sociale media, waarbij zoveel mogelijk Tilburgers zijn benaderd om hun ideeën voor het Spoorpark in te dienen. Het begin van het brede burgerinitiatief."

Eigen verantwoordelijkheid

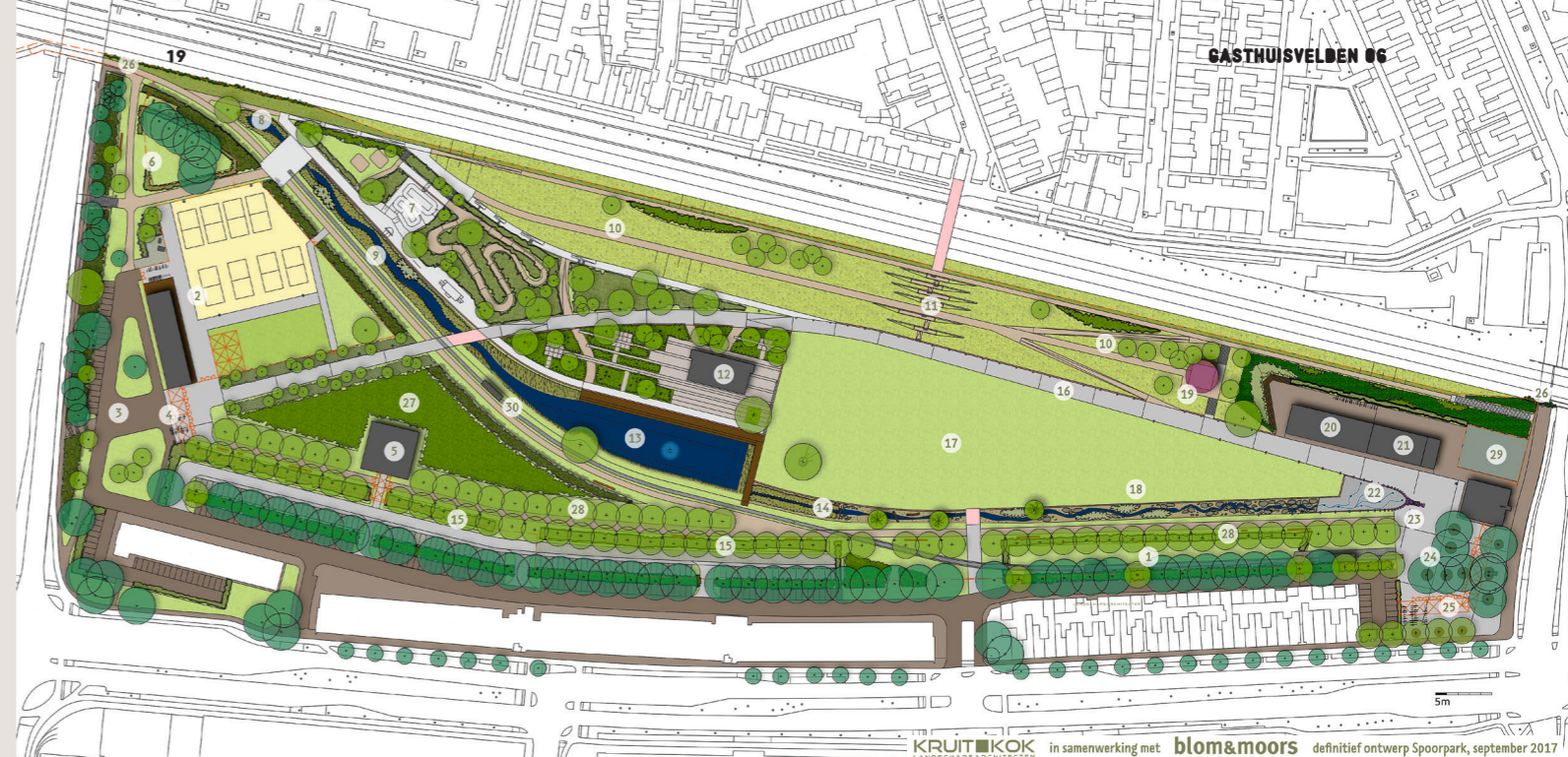
"In 2016 zijn er maar liefst 82 heel gevarieerde plannen ingediend voor het Spoorpark. Achter veel van die plannen zat weer een achterban en zo ontstond een heel breed draagvlak in de stad. Bijzonder was dat indieners van een plan ook zelf de investering ervoor moesten verzorgen."

De regiegroep gaf alle planindieners de ruimte hun idee persoonlijk toe te lichten via een korte pitch van 5 minuten en 10 minuten voor vragen. "Het ging van kleine ideeën tot een park omvattend plan, van jonge mensen die iets heel nieuws wilden tot een oudere bewoner

"Wat heeft Tilburg te bieden en waar zitten de bewoners op te wachten?"

Spoorparkmanager
Sophie Peters

"Voor een burgerinitiatief is veel communicatie en veel geduld nodig. Maar dan heb je ook wat!"

die een lindeboom in het park wilde. Rijp en groen door elkaar. Een subtropisch zwemparadijs zat er niet tussen, omdat je dus een eigen businessmodel met een exploitatie- en financieringsplan moest meeleveren. Daarna zijn er 9 plannen geselecteerd en vervolgens werden al die 'puzzelstukjes' bij elkaar gelegd en zijn de 9 indieners ('kwartiermakers') samen met een landschapsarchitect gaan kijken op welke locatie een plan het beste tot zijn recht kwam, ook in relatie tot de andere initiatieven. De regiegroep en de gemeente stonden erbuiten. Wel hebben ze een aantal criteria vastgesteld, zoals: een project moet 'veilig, schoon en heel' zijn (dus goed te onderhouden e.d.), duurzaam (liefst energieneutraal), en het moet bijdragen aan recreatie en de verblijfskwaliteit etc."

Dit alles heeft na een gemeentelijke investering van € 5,3 miljoen en ruim €3 miljoen aan investeringen vanuit de kwartiermakers, een dynamisch park

opgeleverd met horeca, levend water, scoutinggebouw, outdoor urban sports, een beachvolleybal vereniging met paramedisch centrum en een stadscamping. Sommige initiatieven bekostigd met subsidie, andere met een hypotheek. Want het gaat om (kleine) ondernemers die hun eigen 'toko' runnen.

"Als parkmanager ben ik de 'ogen en oren' van het Spoorpark. Een zeer diverse maar vooral de leukste functie in heel Tilburg. Ik ben betrokken bij beleidsvraagstukken, maar ook bij evenementen die hier worden georganiseerd. Ook ben ik het aanspreekpunt voor eventuele klachten over geluidsen parkeeroverlast vanuit de buurt en omwonenden. We streven ernaar een 'goede buur' te zijn en een open en transparante manier van communiceren is dan erg belangrijk. Voor een burgerinitiatief is veel communicatie en veel geduld nodig. Maar dan heb je ook wat!" ●

- 1 Stadscamping
- 2 BeweegR
- 3 Westplein
- 4 Westentree- pergolapoort - fietsparkeren
- 5 Woonstoren
- 6 Hondenlooppveld
- 7 Urban sports
- 8 Poel
- 9 Groene Vallei
- 10 Bloemrijke weide
- 11 Tribunetrap
- 12 T-huis met terras en vastplantentuin
- 13 Vijver
- 14 Helofytenfilter
- 15 Parkeren
- 16 Boulevard
- 17 Speelveld
- 18 Speelbeek- natuurlijk buitenspelen
- 19 Uitkijktoren
- 20 Scouting Esjeeka
- 21 Kiosk - openbare overkapping
- 22 Waterplein
- 23 Kunstwerk De Rits
- 24 Oostplein
- 25 Oostentree - pergolapoort- fietsparkeren
- 26 Ecologische verbinding langs spoor
- 27 Berkenbosje
- 28 Esdoornlaan
- 29 Basketbalveld (bestaand)
- 30 Spoorrail

VROEGER NU EN STRAKS

Magazine over de ontwikkelingen in de Gasthuisvelden

CULTUURNACHT OP DE GASTHUISVELDEN

Zaterdag 25 januari 2020 is de jaarlijkse Cultuurnacht in Breda. Ook op de Gasthuisvelden is er dan weer van alles te zien, te doen en te beleven. In De Teruggave en in de voormalige rechtbank aan de Sluissingel. Het programma kun je vinden op de website van de Cultuurnacht www.cultuurnachtbreda.nl We kijken uit naar je komst.

BUURTKANTOOR CENTRUM OPEN

Sinds april is aan de Fellenoordstraat 3 het Buurtpunt gevestigd. Voor alle vragen en ideeën op het gebied van wonen, zorg, veiligheid, financiën, Wmo, jeugd en buurtactiviteiten kun je hier terecht. Van harte welkom. De koffie staat klaar!

Volg de ontwikkelingen in de Gasthuisvelden op:
 facebook.com/gasthuisvelden